

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

16 נובמבר 2011

ת"פ 2507-08 מ.י. פרקליטות מחוז ת"א -
פלילי נ' רותם

954/08

בפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

מ.י. פרקליטות מחוז ת"א - פלילי

המאשימה

נגד

איתמר רותם

הנאשם

נוכחים:

בא-כח המאשימה: עוה"ד זנה אווקה
הנאשם ובא כוחו, עוה"ד קרן פרץ

פרוטוקול

ב"כ הצדדים:

אנו מסכימים כי ביהמ"ש ימשיך מהשלב אליו הגיע המותב הקודם.

ב"כ הנאשם:

היינו אמורים להציג אישור מהמעביד. עקב אילוצים רפואיים עוה"ד עזריאלנט לא יכול היה להתייצב ולא יכולנו להציג את המסמך במועד. אני מגישה הסכם עבודה אישי מיוחד ומפנה ל"הואיל" השלישי.

גזר דין

תיק זה הועבר לטיפול עם פרישת השופט אפרתי ונבצרותו להשלים את הדיון, לאחר שנשמעו ראיות וניתנה הכרעת דין מנומקת על ידי המותב הקודם.

הנאשם הורשע בהכרעת דין מפורטת בעובדות כתב האישום בעבירה של ניסיון להטרדה מינית של קטינה מתחת לגיל 15, עבירה על סעיפים 3(א), 6(א) ו-5(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

הצדדים הסכימו כי בית המשפט ימשיך ויסיים את התיק מן השלב שאליו הגיע. הטיעונים לעונש, ובמסגרתם גם עתירת ב"כ הנאשם לבטל את הרשעתו של הנאשם ולהימנע מהרשעה, נשמעו לפניי.

תיק זה הוא אחד מתיקי "פרשת ערוץ 10" במסגרתה התייצגו תחקירנים באינטרנט כקטינות בגיל 13, והונחו להכנס לחדרי לובי בציאטים של אתרי אינטרנט ולהגיב לפניות של גברים מבוגרים אל אותן קטינות.

באישום הנוגע לנאשם, הואשם הנאשם והורשע בכך שבמהלך שלהי 2007 פנה הנאשם באמצעות האינטרנט בציאט של "תפוז" אל מי שכינתה את עצמה כ"שנינוש", והציגה את עצמה כבת 13 תלמידת כיתה ח'. לאחר שהוחלפו בין השניים כתובות המסנג'ר, שוחח הנאשם עם "שנינוש" במסנג'ר, ושיחותיו נשאו אופי מיני ברור ובוטה, הכולל תיאורים ארוטיים של "שנינוש", פירוט מעשים מיניים שהוא חפץ לבצע בה ואיתה ובחברותיה, הכל כמפורט בכתב האישום ובהכרעת-הדין. למען שלמות התמונה יצויין כי הנאשם לא כפר בעצם הנטען ביחס לאופי הקשר עם "שנינוש" והתכנים שנאמרו במהלך השיחות ביניהם, אך טען כי סבר והאמין כי הוא משוחח עם בגירה. טענתו זו נדחתה, כאמור, בהכרעת דין מנומקת מיום 28.3.11 שנתן המותב הקודם.

לבית-המשפט הוגש תסקיר בעניין הנאשם שהוכן לבקשת המותב הקודם.

בפתח הדיון הודיע ב"כ הנאשם כי הוא מבקש לבטל את הרשעת הנאשם. למאשימה ניתנה אפשרות להשלים טיעון בעניין זה, ובא כוחה התנגד לבקשה.

העתירה לביטול הרשעה

סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, מעניק לבית המשפט סמכות להימנע מהרשעת נאשם. סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, עוסק בביטול הרשעה שניתנה.

הוראות אלה מהוות יוצא מן הכלל, וככלל בהתאם לעקרונות המקובלים במשפט הפלילי, אם הוברר כי נאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום, יש להרשיעו ולהענישו, כדי לממש את האינטרס הציבורי באכיפת הדין, ולקדם את עקרונות הרתעת היחיד והרבים, והגמול שהם עקרונות מרכזיים בתורת הענישה.

עם זאת, הוסמך בית המשפט להימנע מהרשעה, באותם מקרים בהם אין הלימה בין חומרת העבירה בהתאם לנסיבותיה הקונקרטיות, לבין ההשלכות שיש להרשעה על האינדיבידואל.

וכך סוכמה ההלכה בע"פ 2083/96, **כתב נ' מדינת ישראל** :

"הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההיפך שומה עליו לשכנע את בית המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיבידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי".

בפסק הדין נקבעו שני תנאים מצטברים שבהתקיימם יש מקום לשקול את הפעלת הסמכות להימנע מהרשעת הנאשם :

“הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל”

וכך הותווה איזון האינטרסים בין הציבור לפרט הנאשם בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני: “... נדרש איזון שיקולים, המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. בראייה כוללת נשקל, מן הצד האחד, הצורך במיצויו של ההליך הפלילי בדרך של הרשעת העבריין, כדי להשיג בכך, בין היתר, את גורם ההרתעה והאכיפה השוויונית של החוק. שיקול ציבורי זה פועל במישנה תוקף, ככל שחומרת העבירה גדולה יותר, והנזקים לפרט ולציבור מביצועה גוברים. כנגד השיקול הציבורי, נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם – טיב העבירה אותה עבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו, והנזק הצפוי לו מן ההרשעה. באשר לנאשמים בגירים, במאזן השיקולים האמור, גובר בדרך כלל השיקול הציבורי, ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר, תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך של הרשעת העבריין”.

בית המשפט חזר ועמד על הקריטריונים והעקרונות שיש לברר בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל, כדלקמן:

“מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי. מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות – גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה – האם, בנסיבות המיוחדות של העניין, השיקול האנדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין”.

בגדר השיקולים שיש לשקול, אם כן, יש ליתן את הדעת לחומרת העבירה ונסיבותיה, חלקו של הנאשם בביצועה, ותוצאותיה של העבירה. בנוסף יש לבחון את הרקע לעבירה, האם מדובר במעידה חד פעמית ומהי סבירות הישנות המעשים. בהקשר זה יש משמעות, כמובן, לדרך נטילת האחריות מצד הנאשם לעבירות שביצע, ולהליך טיפולי מוסדי ואישי שהוא מבצע. חשיבות של ממש יש גם לגיל הנאשם, וככל שמדובר בבגיר נדרש מארג שיקולים נכבד ביותר ונסיבות מיוחדות כדי שתשקל חלופה של המנעות מהרשעה.

לצד שיקולים אלה, יש לבחון את השפעת ההרשעה על אופק חייו הנוכחי והעתיד של הנאשם, ועל תפקודו הנורמטיבי בחברה במישור הכלכלי – תעסוקתי, משפחתי ובריאותי. בהקשר זה נקבע כי נדרשות ראיות קונקרטיות ממשיות ומוכחות לפגיעה בעיסוקים בהווה ובעתיד, ואין די בחשש כללי וערטילאי.

ומן הכלל אל הפרט.

העבירה המיוחסת לנאשם היא עבירת עוון שעונש מאסר של שנתיים קבוע לצידה. עיון בעובדות כתב האישום, בראיות בקשר לתוכן השיחות, ובהכרעת הדין, מעלה כי הנאשם הפנה הצעות בעלות אופי מיני למי שהתייצגה כקטינה בת 13. הגם שבמדרג עבירות המין אין מדובר בעבירות ברף הגבוה, לא ניתן להתעלם מן החומרה שבתקשורת בעלת תוכן מיני בין אדם מבוגר בשנות השלושים בחייו לבין מי שמתייצגת כקטינה בת 13, והכל באמצעות אמצעי התקשורת שמציעה רשת האינטרנט ותחת המחסה שלה. ודוק, אין מדובר בארוע חד-פעמי, אלא ברצף של שיחות, כך שלא ניתן לדבר על מעידה חד-פעמית.

להשקפתי, בשל הסכנה הגלומה ברשת האינטרנט לביצוע עבירות מין, והקלות הרבה שבביצוע העבירות, ובשל פוטנציאל הפגיעה בקטינים והנזק שעלול להיגרם להם, נדרשת מבחינה ציבורית אמירה ברורה ומפורשת של הנוגעים בדבר, לרבות בתי-המשפט, בדבר נפסדותן של עבירות אלה, ואמירה שכזו, ככלל, אינה מתיישבת עם העדר הרשעה (בהעדר נסיבות אישיות חריגות ומיוחדות).

יתרה מכך, הנאשם, הגם שהודה בעצם קיום השיחות ובתכניהן, כפר באחריותו לעבירה, וטען להגנתו כי סבר שהתקשורת היא עם בגירה. טענה זו, שעמדה בסתירה להודיותיו בחקירה במשטרה בדבר מודעותו לכך שמדובר בקטינה, לא זו בלבד שהיוותה גרסא כבושה, אלא שביט-המשפט בהכרעת הדין לא נתן בה גם לגוף העניין אמון. בנסיבות אלה, עסקינן במי שאינו נוטל אחריות למעשיו ולמשמעותם.

גם עיון בתסקיר שירות-המבחן מעלה כי הנאשם שולל למעשה בעייתיות בהתנהגותו ומטשטש את הבעייתיות בתחום המיני, והתרשמות שירות-המבחן הייתה כי המעשים המיוחסים לנאשם אינם מטרידים אותו במידה הראויה. שירות-המבחן התקשה בסופו של דבר להתייחס בשל הנסיבות שפורטו, כמו גם נסיגתו של הנאשם מנכונות לעבור הליך טיפולי, להעריך את מידת הסיכון שבהישנות עבירות מצד הנאשם, ולא בא בכל המלצה טיפולית או עונשית שהיא.

מכלול הנסיבות דלעיל מביא למסקנה כי אופי המעשים מצדיק תווית פלילית של הרשעה, ואף הנסיבות הסובבות את התנהלותו של הנאשם לאורך ההליך תומכות במסקנה זו. אין בעובדה שמדובר בבחור בן 35 ללא עבר פלילי, או בכך שהעבירות נעברו בשלהי 2007 ובזמן שחלף, במהלכו נוהלו הוכחות, כדי להצדיק מסקנה אחרת.

אשר להיבטי הפגיעה בנאשם בשל ההרשעה: גם לאחר ששקלתי את הפגיעה האפשרית בתא המשפחתי, ואת הפגיעה בתעסוקת הנאשם, לא שוכנעתי כי יש מקום לבטל את הרשעתו.

הנאשם עוסק בתחזוקת מחשבים וטכנאות מחשבים במקום עבודתו הנוכחי למעלה משנתיים. אופי העבודה דורש כישורים טכניים שהנאשם ניחן בהם. הנאשם טען לפגיעה אפשרית בעיסוקו. היום הוצג הסכם העבודה של הנאשם, בו קיימת הצהרה כי אין נגדו כל הליך משפטי פלילי בעבר או בהווה.

אין בעצם ההצהרה הזו כדי להוות אסמכתא ברורה, ממשית וקונקרטית ממנה ניתן להסיק כי לא ניתן יהיה להעסיק את הנאשם בתפקידו או בכל תפקיד שהוא במסגרת החברה. זה המקום להעיר כי הרשעה בעניינו של הנאשם כבר ניתנה לפני מספר חודשים ובשלב זה, בניגוד לחששות הנאשם לא הופסקה עבודתו. כמו כן, הסכם העבודה נחתם בחודש יולי 2009, כשמדובר בעבירות מוקדמות יותר ולא נוכחתי כי יש בהסכם התייחסות והצהרה מצד הנאשם בכל הנוגע להליך התלוי ועמד בעניינו.

יתרה מכך, אף אם הייתי נוכחת שהנאשם יאלץ לסיים את עבודתו אצל המעביד הנוכחי בשל הרשעתו, הרי שלאור המפורט בתסקיר שירות המבחן ניתן להניח כי לאור כישוריו הטכניים, ניסיונו ומקצועיותו יצליח להשתלב במקום עבודה אחר בתפקיד דומה. לא התרשמתי כי הרשעה בניסיון להטרדה מינית תסגור את הדלת בפני הנאשם להתפרנס בכבוד במקצועו.

לעניין מערכת היחסים המשפחתית: דומני כי הקושי בתא המשפחתי נובע מן המעשים המיוחסים לנאשם והקביעה שאכן ביצע אותם, ובתוככי התא המשפחתי אין הבדל גדול ומשמעותי בין הרשעת הנאשם לבין קביעת אחריותו לביצוע העבירה.

ב"כ הנאשם טען כי יש מקום לביטול ההרשעה בשל ההקפדה על אחידות ענישה בפרשת ערוץ 10. לבית-המשפט הוצג הליך אחד בלבד במסגרת הפרשה בו נמנע בית-המשפט מהרשעת הנאשם, עקב פגיעה בשיקומו (פ 1957/08). אינני סבורה כי לאותה החלטה השלכה על עניינו של הנאשם שלפניי. מסקנת בית המשפט באותו עניין היא תוצאה של יישום ההלכות הנוגעות להימנעות מהרשעה על הנסיבות האינדיבידואליות של המקרה, ונכונה להשקפת בית המשפט באותו מותב למקרה הקונקרטי שלפניו. באותו עניין, עמדת בית-המשפט הייתה שלמרות אופי העבירה ונסיבותיה מצדיקה הפגיעה הממשית בפרנסת הנאשם הימנעות מהרשעה. אינני חושבת שמסקנה זו מתבקשת מיישום ההלכות הרלבנטיות על עובדות התיק שלפניי.

סיכומו של דבר, אין בהחלטה הנזכרת בנסיבות העניין כדי לחייב את המאשימה או להשפיע על שיקולי אחדות הענישה בכלל וכשאין מדובר בנאשמים שותפים בפרט.

אשר על כן הבקשה לביטול ההרשעה - נדחית.

הענישה

ב"כ המאשימה עתר להשתת מאסר על תנאי לתקופה ממושכת קנס והתחייבות.
ב"כ הנאשם סבר שהעונש המבוקש סביר.
הנאשם בדבריו לפני הביע צער.

לאור מכלול הנסיבות שפורטו לעיל, ובהתחשב בעובדה שמדובר בעבירה יחידה, והנאשם נעדר עבר פלילי, בהתחשב בגילו הצעיר, בפגיעה שנגרמה לתא המשפחתי, ובתפקודו הנורמטיבי ביתר מישורי החיים, אני גוזרת על הנאשם עונשים כדלקמן:

1. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך שלוש שנים והתנאי שלא יעבור את העבירה בה הורשע או כל עבירת מין.
2. קנס בסך 3,000 ₪ או 5 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 3 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, שהראשון בהם ביום 15.12.11. לא ישולם תשלום תעמוד יתרת הקנס לפירעון.
3. הנאשם יחתום על התחייבות על סך 12,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה בה הורשע או עבירת מין במשך שנתיים. לא יחתום יאסר למשך 30 יום.

זכות ערעור לבית משפט מחוזי תוך 45 יום.

המזכירות תשלח עותק מפסה"ד לשירות המבחן.

402*

ניתן והודע היום י"ט חשוון תשע"ב, 16/11/2011 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי, שופטת